

Mavzu: Microsoft Office Excell dasturida Oxirgi funksiya menusedan foydalanish hamda bir nechta formulalar ustida amallar. Finansirov funksiyalar ustida bir nechta amallar bajarish.

=ГОД() formula Excelda sana ma'lumotlarida yilni chiqarish uchun ishlatiladi.

Bu formula quyidagi vazifalarni bajaradi:

- Kirilgan sana ma'lumotida yilni ajratib oladi va natijada faqat yil belgisini chiqaradi.
- Masalan, agar sana hujrasida 2023-01-15 kabi sananing bitimidagi yil belgisini ko'rsatadi.
- Sana hujrasi bo'sh bo'lsa yil hisoblanmaydi va #VALUE! xato belgisini chiqaradi.
- Asosan sana ma'lumotlari bilan ishlash uchun, ulardan faqat yilni ajratib olish maqsadida foydalaniladi.
- Statistik hisoblashlar, sanalarni solishtirish, sanalarga asoslangan diagramma tuzish kabi vaziyatlarda.
- Bunday formulani sana hujralariga qo'yib, ularning yillik tahlilini olish imkonini yaratadi.

=ЭФФЕКТ() Excel formula yordamida sanalarni hisoblab berish uchun ishlatiladi.

Bu formula quyidagi vazifalarni bajaradi:

- Kirilgan boshlang'ich va tugash sana va foiz stavkasini hisobga olib, oralarida o'tgan muddat uchun faollik hisobini hisoblaydi.
- Masalan, agar boshlang'ich sana 01.01.2023, tugash sana 31.12.2023 va foiz stavkasi 12% bo'lsa, **=ЭФФЕКТ(01.01.2023,31.12.2023,12%)** hisoblanadi.
- Natijada sanalar orasida o'tgan yil uchun hisoblangan faollik hisobini ko'rsatadi.
- Formula orqali sanalar orasida faizli stavka hisobida faollik hisobini topish mumkin.
- Ijara, kredit, qarzdorlik, sarlavha kabi moliyaviy mulomotalarda faiz hisoblash uchun qulay formula.
- Faiz hisoblash tartibini belgilab, sanalar orasida hisoblashni avtomatik ravishda amalga oshiradi.

=ФИЛЬТР.XML() formula Excelda XML ma'lumotlarini filtrlash uchun ishlatiladi.

Bu formula quyidagi vazifalarni bajaradi:

- Kirilgan XML ma'lumotlaridan filtr qoidalari boyicha ma'lumotlarni tanlaydi.
- Masalan, XML ma'lumotida nomi belgilangan barcha elementlarni ajratib oladi yoki belgilangan qiymatga ega bo'lganlarini filtrlar.
- Dom va podsot elementlarini ajratib oladi yoki shunday qiymatga ega bo'lganlarini filtrlar.
- XML ma'lumoti kiritilgan hujrada yoki XML matnida bo'lishi mumkin.
- Filtr qoidalari orqali kerakli ma'lumotlarni tanlab olish imkonini beradi.
- XML ma'lumotlarini tahlil qilish, solishtirish, statistika olish uchun foydali.
- Bir nechta filtr qoidalari birga berilishi mumkin.
- XML ma'lumotlarini sodda holda tahlil qilish va tasniflash uchun qulay formula.

=ЕСЛИ() funksiyasi Excelda logik ko'nikmalar ishlatish uchun mo'ljallangan bo'lib, quyidagi vazifalarni bajaradi:

- Birinchi argument sifatida tekshiriladigan shartni qabul qiladi. Shart to'g'ri yoki yolg'on bo'lishini tekshiradi.
- Ikkinchi argument sifatida shart to'g'ri bo'lganda qaytariladigan qiymatni kiritamiz.
- Uchinchi argument sifatida esa shart yolg'on bo'lganda qaytariladigan qiymat.

Masalan:

=ЕСЛИ(A1>B1;"A katta";"B katta")

Bunday holda:

- A1>B1 logik sharti tekshiriladi
- Aga shart to'g'ri bo'lsa "A katta" qaytariladi
- Agar yolg'on bo'lsa "B katta" qaytariladi

Bunday holda bir yoki bir nechta shartni tekshirish va mos ravishda qaytarish imkonini beradi.

=ДНИ() formulasi Excelda sana ma'lumotidan undan o'tgan kunlar sonini chiqaradi.

Bu formulaning vazifalari quyidagilardir:

- Kiritilgan boshlang'ich sana va endi shu vaqtda sananing orasidagi kunlar sonini hisoblaydi.
- Masalan, agar boshlang'ich sana 01.01.2023 bo'lsa, endi 01.02.2023 bo'lsa natija 31 kun ni ko'rsatadi.
- Sana ma'lumoti hujrada yoki sifatida kiritilgan formula ichida bo'lishi mumkin.
- Sana ma'lumoti bo'sh yoki noto'g'ri kiritilgan holda #VALUE! xato chiqaradi.
- Oy va yil o'zgaruvchilari bo'lishi kerak.
- Sana orasidagi kunlar sonini topish uchun, har xil tahlillar uchun foydalaniladi.
- Muddatli hisoblashlarda, amortizatsiyani hisoblashda, geografik joylashuvlar jarayonida va hokazo.
- Jahon kalendariga mos ravishda to'g'ri hisoblaydi sanalarni.

=DATA3HA4() formula Excelda sana va vaqt ma'lumotlarini turli ko'rinishlarga aylantirish uchun ishlatiladi.

Bu formula quyidagi vazifalarni bajaradi:

- Kirilgan sana/vaqt matn ma'lumotini sana/vaqt qiymatiga aylantiradi.
- Masalan, "01.01.2023" kabi sana matnini sana qiymatiga.
- Sana qiymatini esa matn ko'rinishiga aylantiradi.
- Sana/vaqt qiymatlarini o'zaro solishtirib, farqini hisoblaydi vaunga mos raqam yoki matn qaytaradi.
- Sanalarni turli standartlarga (ISO, yil-oy-kun vs) mos ravishda aylantiradi.
- Vaqtni istalgan standartga mos ravishda aylantiradi.
- Sana/vaqtni erkin foydalanish uchun muhim usullardan biri.
- Statistik tahlillar, hisoblashlar uchun sana ma'lumotini turli ko'rinishlarda talab etadigan vaziyatlarda foydalaniladi.

=CP3HA4() funksiyasi Excelda berilgan ma'lumotlarning o'rta arifmetik qiymatini topish uchun foydalaniladi.

Bu funksiyaning vazifalari quyidagilardir:

Berilgan ma'lumotlar yig'indisini (yechilganlarning yig'indisi) hisoblaydi.

- Mahsulotlarning sonini hisoblaydi.
- Yig'indini mahsulotlar soniga bo'lib beradi.
- Natijada o'rta arifmetik qiymat chiqadi.

Masalan:

=CP3HA4(A1:A10)

Bu yerda A1 hujrasidan boshlab A10gacha bo'lgan hujralardagi sonlarning o'rta arifmetikini hisoblaydi.

U o'rtacha, moda, mediani topishda muhim.

Statistik tahlil uchun.

Mahsulotlar sifatini baholashda.

Bitta ko'rsatkich asosida ko'p sonli ma'lumotlarni ifodalash uchun.

=ГНПЕРССЫЛКА() formula Excelda gidiperssylni yaratish uchun ishlatiladi.

Bu formula vazifalari quyidagilardir:

- Biror hujrada yoki fayl yangilanishi bilan gid ba'zida ochiq boladigan link yaratadi.
- Masalan boshqaruvij jadvaldagi ma'lumotga tekkaningizda boshqa fayl ochiq boladi.
- Link orqali fayllar, veb-saytlarga o'tish imkonini beradi.
- Link ichida matn yoki rasmmalar bolishi mumkin.
- Formula ichida faylmaning manzili, fayl nomi, faylda gidlanayotgan sahifani kiritamiz.
- Office paketida bir-biriga o'tish uchun qulay.
- Ma'lumotlarni ulash, aloqada bo'lish uchun.
- Axborotlarni tez va aniq saqlash va olish imkonini beradi.

[Elektron qo'llanma uchun bu yerga bosing.](#)

